

**BÖLGE ADLİYE VE BÖLGE İDARE MAHKEMELERİNİN
İŞLEYİŞİNDE ORTAYA ÇIKAN SORUNLARIN
GİDERİLMESİ AMACIYLA BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 05/08/2017 Sayı: 30145 (1. Mükerrer))

**Kanun No
7035**

**Kabul Tarihi
20/7/2017**

MADDE 1- 6/1/1982 tarihli ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 3/B maddesinin başlığı “Bölge idare mahkemesi başkanı, daire başkanları ve üyelerinin görevleri:” şeklinde değiştirilmiş, birinci fıkrasının başına “1.” ibaresi, aynı fıkranın (f) bendine “denetlemek” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya denetletmek, personelden kendisine doğrudan bağlı olanlar hakkında ilgili kanunda belirtilen disiplin cezalarını uygulamak” ibaresi ile aynı fıkra (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş, mevcut (h) bendi (ı) bendi olarak teselsül ettirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“h) Hukuki veya fiili nedenlerle bir dairenin kendi üyeleri ile toplanamadığı hâllerde ilgisine göre diğer dairelerden kıdem ve sıraya göre üye görevlendirmek.”

“2. Daire başkanlarının görevleri şunlardır:

a) Dairelerinde uyumlu, verimli ve düzenli bir çalışmanın gerçekleşmesini ve işlerin makul süre içinde incelenmesini ve karara bağlanmasını sağlamak, dairenin kendi kararları arasında meydana gelen farklılık ve uyumsuzlukların giderilmesi için tedbirler almak.

b) Dosyayı, inceleyecek üyeye havale etmek ve kararların zamanında yazılmasını sağlamak.

c) Personelin özlük işlemlerinin yürütülmesini sağlamak ve izin isteklerini düşünceleriyle birlikte adalet komisyonuna aktarmak.

d) Dairede görevli yazı işleri müdürlüğünün işleyişini denetlemek ve personel hakkında ilgili kanunda belirtilen disiplin cezalarını uygulamak.

e) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

3. Üyelerin görevleri şunlardır:

a) Daire başkanı tarafından verilen dosyaları gerekli şekilde ve zamanında inceleyerek heyete sunmak, düşüncelerini bildirmek ve kararları yazmak.

b) Dairelerindeki duruşma ve müzakerelere katılmak.

c) Dairenin uyumlu, verimli ve düzenli çalışmasının sağlanmasında ve işlerin makul süre içinde incelenip karara bağlanmasında daire başkanına yardım etmek.

d) Bu Kanun uyarınca daire başkanı tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

4. Bölge idare mahkemesi başkanının yokluğunda, adalet komisyonu ve dairedeki görevler hariç olmak üzere, en kıdemli daire başkanı başkana vekâlet eder.”

MADDE 2- 2576 sayılı Kanununun 3/C maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “Gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak ihtisaslaşmayı sağlamak amacıyla, bölge idare mahkemesi daireleri arasındaki iş bölümünü belirlemek, daireler” ibaresi “Daireler” şeklinde değiştirilmiş ve fıkranın (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- 2576 sayılı Kanununun 3/D maddesinin birinci fıkrasının başına “1.” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“2. İki dairenin görevine ilişkin davalar, ilgili dairenin isteği üzerine o dairelerin birlikte yapacakları toplantıda karara bağlanır. Bu toplantıya daire başkanlarından kıdemli olan katılır ve başkanlık eder. Toplanma ve görüşme yeter sayısı beştir. Kararlar oy çokluğuyla verilir. Bu davalar, istemde bulunan ilgili dairenin esas ve karar numaralarını alır.

3. Gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak bölge idare mahkemesi daireleri arasındaki iş bölümü, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenir.”

MADDE 4- 2576 sayılı Kanununun 3/F maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “başkanlar kurulunun” ibaresi “bölge idare mahkemesi başkanının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20 nci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “İdare” ibaresi “Bölge idare mahkemelerindeki istinaf kanun yolu incelemeleri ile idare” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya “ara kararları” ibaresinden sonra gelmek üzere “daire başkanı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6- 2577 sayılı Kanununun 45 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “aksine hüküm bulunsa” ibaresi “farklı bir kanun yolu öngörülmüş olsa” şeklinde değiştirilmiş ve maddenin altıncı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Bu kararlar, dosyayla birlikte kararı veren ilk derece mahkemesine gönderilir ve bu mahkemelerce yedi gün içinde tebliğe çıkarılır.”

MADDE 7- 2577 sayılı Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve mevcut ikinci cümlesinde yer alan “karar” ibaresi “kararlar” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ancak Danıştay ilgili dairesinin onamaya ilişkin kararları, dosyayla birlikte kararı veren ilk derece mahkemesine, kararın bir örneği de bölge idare mahkemesine gönderilir.”

MADDE 8- 2577 sayılı Kanununun 52 nci maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkra beşinci fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

“4. Temyiz ve istinaf incelemesi sırasında yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlar kesindir.”

MADDE 9- 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanununun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasına “başkanlık,” ibaresinden sonra gelmek üzere “ceza daireleri başkanlar kurulu, hukuk daireleri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 10- 5235 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin başlığı “Bölge adliye mahkemesi ceza daireleri başkanlar kurulu ve hukuk daireleri başkanlar kurulu” şeklinde, birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin ikinci fıkrasına “başkanlığını” ibaresinden sonra gelmek üzere “ilgili” ibaresi eklenmiştir.

“Bölge adliye mahkemesi ceza daireleri başkanlar kurulu ve hukuk daireleri başkanlar kurulu, bölge adliye mahkemesi başkanı ve ilgili dairelerin başkanlarından oluşur.”

MADDE 11- 5235 sayılı Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendine “mahkemesi” ve “başkanlık etmek,” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ceza daireleri başkanlar kurulu ve hukuk daireleri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12- 5235 sayılı Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrasının giriş cümlesinde yer alan “başkanlar kurulunun görevleri şunlardır” ibaresi “ceza daireleri başkanlar kurulu ve hukuk daireleri başkanlar kurulu kendi aralarında toplanır ve aşağıdaki görevleri yaparlar” şeklinde, aynı fıkranın (1) numaralı bendinde yer alan “Bölge adliye mahkemesi hukuk ve ceza dairelerinin numaralarını ve aralarındaki iş bölümünü belirlemek, daireler” ibaresi “Daireler” şeklinde ve (3) numaralı bendinde yer alan “Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu veya Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa” ibaresi “Hukuk Muhakemeleri Kanunu veya Ceza Muhakemesi Kanununa” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak bölge adliye mahkemeleri ceza ve hukuk daireleri arasındaki iş bölümü, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenir.”

MADDE 13- 5235 sayılı Kanununun 40 ncı maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendine “giderilmesi için” ibaresinden sonra gelmek üzere “ceza daireleri başkanlar kuruluna veya hukuk daireleri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 14- 5235 sayılı Kanununun 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “başkanlar kurulunun” ibaresi “bölge adliye mahkemesi başkanının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 280 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “(c)” ibaresi “(a), (c), (d)” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya (a) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş, mevcut (b) ve (c) bentleri (d) ve (e) bentleri olarak teselsül ettirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“b) Cumhuriyet savcısının istinaf yoluna başvurma nedenine uygun olarak mahkumiyete konu suç için kanunda yazılı cezanın en alt derecesinin uygulanmasını uygun görmesi hâlinde, hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine,

c) Olayın daha fazla araştırılmasına ihtiyaç duyulmadan davanın reddine karar verilmesi veya güvenlik tedbirlerine ilişkin hatalı kararın düzeltilmesi gereken hâllerde hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine,”

“(3) Birinci ve ikinci fıkra uyarınca verilen kararların sanık lehine olması hâlinde, bu hususların istinaf isteminde bulunmamış olan diğer sanıklara da uygulanma olanağı varsa bu sanıklar da istinaf isteminde bulunmuşçasına verilen kararlardan yararlanırlar.”

MADDE 16- 5271 sayılı Kanunun 281 inci maddesinin birinci fıkrasına “mahkemesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “daire” ibaresi eklenmiş ve fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 17- 5271 sayılı Kanunun 282 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “okunur” ibaresi “anlatılır” şeklinde, (b) bendinde yer alan “de okunur” ibaresi “anlatılır” şeklinde ve (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkraya (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (d) bendi (e) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“c) İlk derece mahkemesinde dinlenen tanıkların ifadelerini içeren tutanaklar ile keşif tutanakları ve bilirkişi raporu anlatılır.”

“d) Bölge adliye mahkemesi duruşma hazırlığı aşamasında toplanan delil ve belgeler, yapılmışsa keşif ve bilirkişi açıklamalarına ilişkin tutanak ve raporlar okunur.”

MADDE 18- 5271 sayılı Kanunun 283 üncü maddesinin birinci fıkrasına “yoluna” ibaresinden sonra gelmek üzere “yalnız” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 19- 5271 sayılı Kanunun 285 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Türk Ceza Kanununun” ibaresi “23/4/2016 tarihli ve 6706 sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanununun” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 5271 sayılı Kanunun 286 ncı maddesinin ikinci fıkrasına (b) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“c) Hapis cezasından çevrilen seçenek yaptırımlara ilişkin ilk derece mahkemesi kararları ile ilgili olarak bölge adliye mahkemesince verilen; seçenek yaptırımlara ilişkin her türlü kararlar ve istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararlar,”

MADDE 21- 5271 sayılı Kanunun 291 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yedi” ibaresi “on beş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22- 5271 sayılı Kanunun 304 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “gönderilmek üzere bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığına verir.” ibaresi “gönderir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 23- 5271 sayılı Kanunun Altıncı Kitap Üçüncü Kısım Birinci Bölüm başlığında yer alan “Yargıtay” ibaresi metinden çıkarılmış ve 308 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 308/A maddesi eklenmiştir.

“Bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının itiraz yetkisi

MADDE 308/A- (1) Bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kesin nitelikteki kararlarına karşı bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı, re’sen veya istem üzerine, kararın kendisine verildiği tarihten itibaren otuz gün

içinde kararı veren daireye itiraz edebilir. Sanığın lehine itirazda süre aranmaz. Daire, mümkün olan en kısa sürede itirazı inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir, aksi halde itirazı reddeder. İtirazın reddine ilişkin kararlar kesindir.”

MADDE 24- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 101 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) 99 uncu madde gereğince cezaların toplanması gerektiğinde bu hususta hüküm verme yetkisi, en fazla cezaya hükmetmiş bulunan mahkemeye, bu durumda birden çok mahkeme yetkili ise son hükmü vermiş olan mahkemeye aittir. En fazla cezanın;

a) Yargıtay tarafından ilk derece mahkemesi sıfatıyla verilmesi hâlinde Ankara ağır ceza mahkemesince,

b) Bölge adliye mahkemesi tarafından ilk derece mahkemesi sıfatıyla verilmesi hâlinde bölge adliye mahkemesinin bulunduğu il ağır ceza mahkemesince,

c) Bölge adliye mahkemesi tarafından duruşma açmak suretiyle verilmesi hâlinde ise hükmü kaldırılan ilk derece mahkemesince,

bu hususta karar verilir.

(3) Bu madde uyarınca verilen kararlara karşı itiraz yoluna gidilebilir.”

MADDE 25- 5275 sayılı Kanununun 107 nci maddesinin onbirinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “mahkemeye verilir” ibaresi “mahkemeye; hüküm veya hükümlerden biri bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay tarafından verilmiş ise 101 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ilk derece mahkemesine; hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemeye verilir” şeklinde ve onbeşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(15) Hükümlü, geri kalan süre içinde işlediği kasıtlı bir suçtan dolayı hapis cezasına mahkûm edilirse ya da bağlı tutulduğu yükümlülükleri yerine getirmezse hükmü veren ilk derece mahkemesi, cezaların toplandığı hâller ile hükmün bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay tarafından verilmiş olması hâlinde ise 101 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ilk derece mahkemesi tarafından koşullu salıverilme kararının geri alınmasına dosya üzerinden karar verilir. Bu kararlara karşı itiraz yolu açıktır.”

MADDE 26- 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına (b) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (c) bendi (ç) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“c) Bölge adliye ve bölge idare mahkemesi daireleri arasındaki iş bölümü ile ilk derece mahkemeleri arasındaki iş dağılımını karara bağlamak.”

MADDE 27- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 302 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Kanun yollarından geçmek suretiyle kesinleşen kararların kesinleşme kaydı ile kesinleşme kaydı yapılan kararların yerine getirilmesi için gerekli bildirimler de ilk derece mahkemesince yapılır.”

MADDE 28- 6100 sayılı Kanununun 352 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 352- (1) Bölge adliye mahkemesi hukuk dairesince dosya üzerinde yapılacak ön inceleme sonunda aşağıdaki durumlardan birinin tespiti hâlinde öncelikle gerekli karar verilir:

a) İncelemenin başka bir dairece veya bölge adliye mahkemesince yapılmasının gerekli olması

b) Kararın kesin olması

c) Başvurunun süresi içinde yapılmaması

ç) Başvuru şartlarının yerine getirilmemesi

d) Başvuru sebeplerinin veya gerekçesinin hiç gösterilmemesi

(2) Ön inceleme heyetçe veya görevlendirilecek bir üye tarafından yapılır ve ön inceleme sonunda karar heyetçe verilir.

(3) Eksiklik bulunmadığı anlaşılan dosya incelemeye alınır.”

MADDE 29- 6100 sayılı Kanununun 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan “veyahut mahkemenin bölge adliye mahkemesinin yargı çevresi dışında kalması” ibaresi ile bendin (5) numaralı alt bendinde yer alan “, merci tayinine” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 30- 6100 sayılı Kanununun 359 uncu maddesinin başlığına “ve tebliği” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Temyizi kabil olmayan kararlar, ilk derece mahkemesi tarafından; temyizi kabil olan kararlar ise bölge adliye mahkemesi tarafından tebliğe çıkarılır.”

MADDE 31- 6100 sayılı Kanununun 361 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bir ay” ibaresi “iki hafta” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 6100 sayılı Kanununun 362 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin başına “Kira ilişkisinden doğan ve miktar veya değeri itibarıyla temyiz edilebilen alacak davaları hariç olmak üzere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 33- 6100 sayılı Kanununun 363 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) İlk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına ve bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla kesin olarak verdikleri kararlar ile yine bu sıfatla verdikleri ve temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.”

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunla, 5271 sayılı Kanununun 291 inci maddesi ile 6100 sayılı Kanununun 361 inci maddesinde temyiz sürelerine ilişkin olarak yapılan değişiklikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanır.

(2) Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından bölge adliye ve bölge idare mahkemesi daireleri arasında iş bölümü yapılıncaya kadar bölge adliye ve bölge

idare mahkemesi başkanlar kurullarınca yapılan iş bölümünün uygulanmasına devam olunur.

MADDE 34- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 35- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
46	98	645
48	111	213
48	112	530:544, 545:550, 552:558
48	113	617, 617:690
48	114	759:771, 772:798, 799:802, 802:827, 828:834, 834:836

I- Gerekçeli 490 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Esas Adalet Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. 1/839